

Algemeen	
Onderwerp	Bescherming en Opvang Detentie en Terugkeer Optimalisering vrijwillige nazorg
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Sanne Noordijk Layla Kramer
Eenheid	Beleid en Bestuur
E-mail	s.noordijk@hilversum.nl l.kramer@regiogv.nl
Kenmerk	DOC-24008126
Datum	31-10-2024

Voorstel aan het DO

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Kennismemen van het evaluatierapport 'In de Bak? Samen aan de Bak!'
Voorstel 2.	Positief adviseren tav 'Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek' ter optimalisering van vrijwillige nazorg.

Voorstel aan het PFHO

Nummer	Omschrijving
Voorstel 3.	Kennismemen van het evaluatierapport 'In de Bak? Samen aan de Bak!'
Voorstel 4.	Vaststellen van 'Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek' ter optimalisering van vrijwillige nazorg.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
07-11-2024	AO Z&V	Adviseren	Positief advies
11-2024	UO JO & GOBO	Informereren	
21-11-2024	Directie-overleg	Adviseren	
05-12-2024	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	

Toelichting

Beknopte toelichting
<p>Het Directieoverleg Sociaal Domein en het DVC besloten in 2023 om een onderzoek naar de activiteiten met betrekking tot detentie en de re-integratie van gedetineerden in de Gooi en Vechtstreek te initiëren. In januari 2024 verscheen naar aanleiding daarvan het evaluatierapport 'In de bak? Samen aan de bak!'. Dit rapport beschrijft het huidige proces van Detentie en Terugkeer in de Gooi en Vechtstreek. Ook zijn er aanbevelingen voor een professionele doorontwikkeling van het huidige werkproces opgenomen. Naar aanleiding hiervan is een regionale werkgroep Detentie en Terugkeer gestart. Deze werkgroep is op basis van de aanbevelingen uit het evaluatierapport tot een optimalisering van vrijwillige nazorg gekomen. Deze optimalisering staat omschreven in 'Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek'.</p>

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
1	Voorstel Bescherming en Opvang Detentie en Terugkeer Optimalisering Vrijwillige Nazorg

2	Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek'.
3	Evaluatierapport 'In de Bak? Samen aan de Bak!'

VOORSTEL BESCHERMING EN OPVANG | DETENTIE & TERUGKEER | OPTIMALISERING VRIJWILLIGE NAZORG

Algemeen	
Onderwerp	Bescherming & Opvang Detentie & Terugkeer Optimalisering vrijwillige nazorg
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Sanne Noordijk Layla Kramer
Eenheid	Beleid en Bestuur
E-mail	s.noordijk@hilversum.nl l.kramer@regiogv.nl
Kenmerk	DOC-24008126
Datum	31-10-2024

Voorstel

- Voorstel 1. Kennisnemen van het evaluatierapport 'In de Bak? Samen aan de Bak!'
Voorstel 2. Vaststellen van 'Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek' ter optimalisering van vrijwillige nazorg.

Kernboodschap

Het Directieoverleg Sociaal Domein en het DVC besloten in 2023 om een onderzoek naar de activiteiten met betrekking tot detentie en de re-integratie van gedetineerden in de Gooi en Vechtstreek te initiëren. In januari 2024 verscheen naar aanleiding daarvan het evaluatierapport 'In de bak? Samen aan de bak!'. Dit rapport beschrijft het huidige proces van Detentie en Terugkeer in de Gooi en Vechtstreek. Ook zijn er aanbevelingen voor een professionele doorontwikkeling van het huidige werkproces opgenomen. Naar aanleiding hiervan is een regionale werkgroep Detentie en Terugkeer gestart. Deze werkgroep is op basis van de aanbevelingen uit het evaluatierapport tot een optimalisering van vrijwillige nazorg gekomen. Deze optimalisering staat omschreven in 'Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek'.

Aanleiding

Jaarlijks keren meer dan tweehonderd gedetineerde inwoners naar regio Gooi en Vechtstreek terug. Sommige van hen zitten enkele dagen gedetineerd. Anderen verblijven jarenlang in detentie. Een groot gedeelte van hen is onderdeel van een gezin dat achterblijft. Sinds 2004 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de vrijwillige nazorg aan deze (ex-)gedetineerden. In 2019 is het Bestuurlijk akkoord '[Kansen bieden voor re-integratie](#)' opgesteld. In dit akkoord is vastgelegd dat re-integratie bij aanvang van de detentie begint. Het beschrijft de verantwoordelijkheid van de DJI (Dienst Justitionele Inrichtingen), de Reclassering en gemeenten.

In het beleidsplan [Bescherming en Opvang 2022-2025](#) is opgenomen dat de coördinatie van vrijwillige nazorg (ex-)gedetineerden regionaal bij het Zorg en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek (hierna ZVHGV) is belegd¹. Ook het Districtelijk Veiligheidscollege (DVC) stemde op 23 maart 2023 (opnieuw) in met het bij het ZVHGV beleggen van deze plustaak. Er zijn echter geen criteria of uitgangspunten meegegeven. Het ontbreekt aan een duidelijke opdrachtverlening. Hierdoor bestaat er onduidelijkheid wie welke taken op zich neemt en of deze in lijn met de gemaakte afspraken zijn.

Het Directieoverleg Sociaal Domein en het DVC besloten in 2023 om een onderzoek naar de activiteiten met betrekking tot detentie en de re-integratie van gedetineerden in de Gooi en Vechtstreek te initiëren.

---

¹ Programmalijn 3 Een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid, maatregel 25: Naar een optimaal ZVHGV (incl. re-integratie ex-gedetineerden)

In januari 2024 verscheen naar aanleiding daarvan het evaluatierapport 'In de bak? Samen uit de bak!'. Dit rapport beschrijft het huidige proces van Detentie en Terugkeer in de Gooi en Vechtstreek. Ook zijn er aanbevelingen voor een professionele doorontwikkeling van het huidige werkproces opgenomen. Naar aanleiding hiervan is een regionale werkgroep Detentie en Terugkeer gestart. Deze werkgroep streeft naar het optimaliseren van de vrijwillige nazorg aan (ex-)gedetineerden. Het doel hiervan is inwoners na een periode van detentie goed in de maatschappij te laten integreren en de kans op recidive te verminderen.

Doel

Het optimaliseren van de vrijwillige nazorg aan (ex-)gedetineerden. Waarvan een duidelijke taakverdeling tussen ZVHGV en gemeenten onderdeel is. Om inwoners na een periode van detentie goed in de maatschappij te laten integreren en zo de kans op recidive te verminderen

Argumenten

Het evaluatierapport 'In de Bak? Samen aan de Bak!' benadrukt dat er kansen zijn om het huidige werkproces verder te ontwikkelen. Met als doel de dienstverlening beter te coördineren en op de behoefte van de (ex)gedetineerden en hun gezinnen af te stemmen. Hierdoor kunnen professionals de dienstverlening effectiever maken, wat uiteindelijk resulteert in een betere ondersteuning van de betrokken inwoners.

Het beperken van recidive, oftewel het voorkomen dat mensen opnieuw strafbare feiten plegen, is om verschillende redenen belangrijk voor de samenleving. Minder recidive betekent minder criminaliteit. Dit leidt tot een veiligere samenleving. Mensen voelen zich veiliger in hun buurt en er is minder kans op slachtofferschap. Het verminderen van recidive kan aanzienlijke kostenbesparingen opleveren in personele inzet en (im)materiële schade. Dit geldt voor zowel gemeenten als haar inwoners.

Gedetineerden met een hoog risicoprofiel vragen meestal niet zelf om hulp. Omdat ze dat niet willen of niet kunnen. Het is daarom belangrijk om de detentieperiode als impactmoment te gebruiken en met deze gedetineerden in contact te komen. Door vrijwillige nazorg te optimaliseren, wordt de kans vergroot dat (ex-)gedetineerden succesvol in de samenleving terugkeren. Dit kan hen helpen positief aan de gemeenschap bij te dragen. Het optimaliseren van vrijwillige nazorg heeft eveneens een positieve invloed op de gezinnen van (ex-)gedetineerden. Minder recidive betekent minder stress en trauma voor hun familieleden. Dit kan aan een gezondere gezinsdynamiek bijdragen. Wat op zijn beurt bijdraagt aan een gezondere samenleving.

Kanttekeningen

Elke gemeente dient de afgesproken inspanningen uit de Handreiking Bestuurlijk akkoord Re-integratie van (ex-) gedetineerde burgers in hun uitvoeringsorganisatie te implementeren. Als ook beleid voeren dat bijdraagt aan de ondersteuning van (ex-)gedetineerden. Een succesvolle doorontwikkeling van het huidige werkproces omtrent de vrijwillige nazorg aan (ex-)gedetineerde inwoners valt of staat met het commitment van de afzonderlijke regiogemeenten om hieraan te voldoen. De werkgroep Detentie en Terugkeer die voor het opstellen van dit plan is ingesteld, blijft daarom ook tijdens de implementatiefase bestaan.

Financiën

Coördinatie van vrijwillige nazorg aan (ex-)gedetineerden is als plustaak bij het ZVHGV belegd. Aan deze plustaak zijn reeds middelen gekoppeld. Voor het uitvoeren van de doorontwikkelde plustaak zoals omschreven in 'Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek' zijn geen aanvullende middelen benodigd.

Uitvoering

Na vaststelling wordt het werkproces vanaf 2025 door het ZVHGV en de regionale gemeenten geïmplementeerd. Voor een effectieve doorontwikkeling van dit plan is de borging van groot belang. Het waarborgen van de implementatie garandeert dat alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheden nakomen en dat de ondersteuning van (ex-)gedetineerden bij hun re-integratie goed is geregeld.

Voor een effectieve uitvoering van de doorontwikkeling van vrijwillige nazorg aan (ex-)gedetineerden zijn er enkele belangrijke randvoorwaarden:

- 1) De werkgroep Detentie en Terugkeer die voor het opstellen van dit plan is ingesteld, blijft ook tijdens de implementatiefase bestaan. De opdracht van deze werkgroep is het monitoren van de implementatie en bijsturen van de strategie waar nodig. De leden zijn ambtenaren van regionale gemeenten uit het veiligheids- en het sociaal domein. Zij zijn binnen de gemeenten ook de ambassadeur van de lokale doorontwikkeling van het werkproces. In de werkgroep zijn de Reclassering en Dienst Justitionele Inrichting ook vertegenwoordigd. Het ZVHGV is voorzitter en secretaris van de werkgroep.
- 2) Elke regionale gemeente draagt zelf zorg voor de lokale implementatie en doorontwikkeling van het werkproces. Dit vraagt een afgestemd gemeentelijk beleid dat gericht is op het ondersteunen van gedetineerden bij hun re-integratie.
- 3) Iedere gemeente maakt een vertaalslag van de regionaal vastgestelde uitgangspunten voor het lokale beleid en bijbehorende regelgeving, die de re-integratie van gedetineerden stimuleert.

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid voor het voeren van de regie op hele proces van re-integratie van hun ex-gedetineerden. In het bestuurlijk akkoord zijn afspraken gemaakt over de inspanningen die de organisaties leveren voor het vervullen van de zes basisvoorwaarden. Voor gemeenten betekent dit het volgende:

Basisvoorwaarden	Inspanning
ID bewijs	Gemeenten spannen zich in om de gedetineerde vóór het verlaten van de penitentiaire inrichting (PI) een geldig ID-bewijs te verstrekken
Huisvesting	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeenten zorgen zo veel mogelijk voor continuïteit van bestaande huisvesting/onderdak bij kortdurende detentie. 2. De gemeente stimuleert dat eventuele huidige woonruimte na detentie voor de gedetineerde beschikbaar kan blijven. 3. Gemeenten ondersteunen de gedetineerde bij het vinden van passend onderdak en spannen zich (in samenwerking met zorgaanbieders en woningbouwcorporaties) in om tijdig passende huisvesting te vinden. 4. Gemeenten nemen de huisvestingsbehoefte van ex-gedetineerden mee in hun woon(zorg)visie en vertalen deze naar passende prestatieafspraken met woningcorporaties en verhuurdersorganisaties. 5. Wanneer gedetineerden onderdak kunnen vinden in hun eigen netwerk, passen gemeenten waar mogelijk maatwerk toe bij de kostendelersnorm. 6. Gemeenten zijn – zo nodig middels een briefadres - verantwoordelijk voor inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP). 7. Als een gedetineerde tijdens detentie wordt ingeschreven in de gemeente waar de PI gevestigd is, zorgt de gemeente waar de betrokkene stond ingeschreven c.q. ingeschreven moet worden, ervoor dat deze zich na einde detentie kan inschrijven in de BRP en indien nodig een aanvraag om bijstand kan indienen
Inkomen	<ol style="list-style-type: none"> 1. De gedetineerde met een uitkering moet deze tijdig stop (laten) zetten en tijdig een aanvraag voor een nieuwe uitkering na detentie indienen. 2. Indien de gedetineerde na detentie werkloos blijft of dreigt te raken en een (hernieuwd) beroep op een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet moet doen, moet de gedetineerde een aanvraag tot een uitkering indienen. De gemeente spant zich ervoor in om bij ontslag uit de PI – zo nodig – zo snel mogelijk een uitkering te verlenen. 3. De gemeente ondersteunt de gedetineerde zo nodig bij het vinden van een oplossing voor diens schuldenproblematiek en adviseert de PI hierover. De

	gemeente heeft hierbij de regie.
Zorg	De reclassering en gemeente leveren ten behoeve van deze screening informatie aan over of er al sprake was van lopende zorgtrajecten die gecontinueerd moeten worden.
Werk/dagbesteding	De drie partijen zoeken samenwerking met het bedrijfsleven en non-profit instellingen om de kans op aansluiting op de arbeidsmarkt tijdens en na detentie te vergroten
Schulden	De gemeente ondersteunt de gedetineerde zo nodig bij het vinden van een oplossing voor diens schuldenproblematiek en adviseert de PI hierover. De gemeente heeft hierbij de regie.
Sociaal Netwerk	Gemeenten ondersteunen zo nodig en waar mogelijk, o.a. vanuit de Wmo, de gedetineerde bij het onderhouden, verstevigen, herstellen of opbouwen van het sociaal netwerk. Het betrekken van steun uit de eigen sociale omgeving van de gedetineerde bij de re-integratie is essentieel (systeemgericht werken).

- 4) Het Zorg en Veiligheidshuis krijgt één aanspreekpunt per gemeente voor het verzamelen van informatie over gedetineerden en voor het warm kunnen overdragen van het plan van aanpak bij het einde van de detentie. Dit aanspreekpunt dient tevens als brugfunctie tussen het lokale zorg- en veiligheidsdomein.
- 5) De sturing en randvoorwaarden voor Detentie en Terugkeer dienen in het nieuwe beleidsplan Bescherming en Opvang 2026-2033 te worden opgenomen. Detentie en Terugkeer moet concreet in het nieuwe beleidsplan worden verankerd en van regionale beleids capaciteit voorzien worden.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
2	Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van (ex-)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek'.
3	Evaluatierapport 'In de Bak? Samen aan de Bak!'